ANASAY 2026, Yıl 10, Sayı 33, 285-307, DOI: 10.33404/anasay.1847649

e-ISSN 2618-6187 ANASAY

ISSN: 2618-6187

https://dergipark.org.tr/tr/pub/anasay

Open Access

YAPAY ZEKÂ VE GAZETECİLER TARAFINDAN YAZILAN HABERLERİN KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ

COMPARATIVE ANALYSIS OF NEWS ARTICLES WRITTEN BY ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND JOURNALISTS

Berk ÇAYCI*-Ayşegül Elif ÇAYCI**

Öz

Bu çalışmanın amacı, algoritmaların ürettiği haberlerle gazeteciler tarafından yazılan aynı konuları ele alan haberleri nicel içerik analizi yöntemiyle incelemektir. Bu bağlamda, algoritmalar ve gazeteciler tarafından üretilen haberlerdeki farklılıklar, niceliksel veriler bağlamında analiz edilmiştir. Bu araştırmanın örneklemi, amaçlı örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Algoritmalar tarafından İngilizce olarak üretilmiş spor, ekonomi, hava durumu, deprem, teknoloji ve orman yangını konulu 30 haber ile aynı konuları ele alan gazeteciler tarafından İngilizce olarak yazılmış 30 haber araştırma örneklemini oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında haber metinleri, başlıklar, kaynaklar, sayısal ifadeler ve haberlerle ilgili görseller analiz birimine dahil edilmiştir. Araştırmayla algoritmalar tarafından üretilen haberlerle, gazetecilerin yazdığı haberler arasında birtakım niceliksel farklılıkların olduğu tespit edilmiştir. Gazetecilerin haber metni ve haber başlığı yazarken, algoritmalara kıyasla daha fazla kelime kullandığı, aynı zamanda algoritmalara kıyasla daha fazla görsel unsura (fotoğraf, video, vb.) yer verdiği tespit edilmiştir. Ayrıca gazeteciler bir olayı haberleştirirken algoritmalara kıyasla sayısal verilere daha sık başvurmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Yapay Zekâ, Algoritmalar, Gazeteci, Sentetik Haberler*

Article Info

Araştırma Makalesi

Geliş Tarihi:23/12/2025

Kabul Tarihi: 25/02/2026

Atıf

Çaycı, B., & Çaycı, A. E. (2026). Yapay zekâ ve gazeteciler tarafından yazılan haberlerin karşılaştırmalı analizi. *Anasay, (33)*, 285-307.

intihal.net

iThenticate

Abstract

The aim of this study is to examine, using quantitative content analysis, the differences that emerge when algorithms and journalists report on the same topics. In this context, the differences in news produced by algorithms and journalists were analyzed using quantitative data. The sample was determined using purposive sampling. The sample

Research Article

Received: 23/12/2025

Accepted: 25/02/2026

Cite this article as:

* Doç. Dr., İstanbul Ticaret Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Medya ve İletişim Bölümü, Istanbul Ticaret University, Faculty of Communication, Department of Media and Communication e-mail: bcayci@ticaret.edu.tr, **ORCID ID** https://orcid.org/0000-0001-5945-8655

** Doç. Dr., İstanbul Ticaret Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü, Istanbul Ticaret University, Faculty of Communication, Department of Public Relations and Advertising e-mail: aekaragulle@ticaret.edu.tr, **ORCID ID** https://orcid.org/0000-0003-4082-8673

Corresponding author: Berk Çaycı, bcayci@ticaret.edu.tr.

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

consists of 30 news articles generated by algorithms in English on the topics of sports, economics, weather, earthquakes, technology and forest fires and 30 news articles written by journalists in English on the same topics. The research included news texts, headlines, sources, numerical data and visuals related to the news in its analysis. The study found several quantitative differences between news generated by algorithms and news written by journalists. It was determined that journalists use more words and include more visual elements (photos, videos, etc.) when writing news texts and headlines compared to algorithms. Furthermore, journalists more frequently use numerical data when reporting on an event compared to algorithms.

Çaycı, B., & Çaycı, A. E. (2026). Comparative analysis of news articles written by artificial intelligence and journalists. *Anasay, (33),* 285–307.

Keywords: *Artificial Intelligence**,** Algorithms, Journalist, Synthetic News*

EXTENDED ABSTRACT

This research aims to examine news stories generated by algorithms and those written by journalists on the same topics using quantitative content analysis. The goal is to investigate, in terms of numerical data, the quantitative differences that emerge when algorithms and journalists report on the same issues.

This study primarily involved a review of national and international literature. The first part of the literature review examined how algorithms transform journalistic practices and news reporting. Using quantitative content analysis, news stories generated by algorithms in six different news categories (sports, economics, technology, weather, earthquakes, and forest fires) were analyzed alongside news stories prepared by journalists on the same topics. Five hypotheses were tested to achieve the study's objective.

H1: The total word count in news articles generated by algorithms is greater than the total word count in news articles written by journalists.

H2: The total word count in economic news articles generated by algorithms is greater than the total word count in economic news articles written by journalists.

H3: News headlines generated by algorithms are shorter than those written by journalists.

H4: The number of visual elements used in news articles written by journalists is greater than the number of visual elements used in news articles generated by algorithms.

H5: News articles generated by algorithms contain more numerical data than news articles written by journalists.

This research employs quantitative content analysis. The research universe consists of all news articles on sports, economics, weather, forest fires, technology, and earthquakes, prepared in English by algorithms and journalists. The research universe is constantly expanding. Currently, not all news articles produced by algorithms include information indicating that they were generated by algorithms. Therefore, it is impossible to definitively identify all news articles produced by algorithms. Reaching the entirety of a constantly expanding research universe is impossible due to labor, cost, and time constraints. Due to the limitations of this research, a sample capable of representing the universe was determined using a "purposive sampling technique," a type of "non-probabilistic" sampling. The sample of this study consists of 30 news articles on sports, economics, weather, earthquakes, technology, and forest fires produced in English by algorithms, and 30 news articles written in English by journalists covering the same topics. A total of 60 news articles were included in the sample, with an equal number from each news topic.

The news articles included in the sample are in English. The reason for choosing English for the analyzed news is that, at the time this research was conducted in Turkey, news content prepared by algorithms for news agencies had not yet been officially published, or if it had been published, this information was not explicitly stated in the news. Since the research will conduct a comparative content analysis based on numerical data, the news articles were not translated into Turkish.

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

The criteria for selecting news articles included in the sample were that they must be written in English, that this must be clearly stated in news articles generated by algorithms, and that the identity of the journalist must be clearly indicated in news articles written by journalists. Furthermore, it was determined that news articles generated by algorithms and those written by journalists must cover the same topics. To ensure the news articles were current, they must have been published between January 12, 2025, and November 4, 2025. This date range was chosen to guarantee that the news content was prepared using current artificial intelligence technologies and versions. News texts, headlines, sources, and all relevant images were included in the analysis unit for this research.

As algorithms begin to reshape the professional practices of journalists, they are also causing structural changes in written news, the most tangible product of journalism. To explore these changes, this research examines news stories generated by algorithms and those written by journalists on the same topics using quantitative content analysis. This allows for a comparative analysis of quantitative differences in how algorithms and journalists report on the same subjects, using numerical data. To achieve the research objective, five hypotheses were formulated and tested based on the collected quantitative data. Hypotheses H1 and H5 were rejected, while the remaining hypotheses (H2, H3, and H4) were accepted. The research revealed several quantitative differences between news stories produced by algorithms and those written by journalists. Journalists were found to use more words and include more visual elements (photos, videos, etc.) in their news texts and headlines compared to algorithms. Furthermore, journalists tend to rely more frequently on numerical data than algorithms when reporting on an event. Algorithms, on the other hand, tend to produce denser text when generating economic news, and it has been concluded that they produce formally longer news articles.

Giriş

Yapay zekâ, internetin icadından sonraki en köklü değişimi başlatmıştır (Diakopoulos & Johnson, 2020). Gazetecilik pratikleri ve medya endüstrisi, yapay zekâ ekseninde köklü bir değişim süreci içerisindedir (Sonni, Hafied, Irwanto, & Latuheru, 2024). Gazetecilik pratiklerinde yapay zekâ kullanımının yaygınlaşmasıyla, haber içerikleri dönüşüm geçirmekte (Yuan, Shi, & Li, 2024) aynı zamanda haberin üretim ve tüketim pratikleri de bu dönüşüme hızla adapte olmaktadır. 2014 senesinde kurumlara ait finans raporlarının oluşturulmasında Associated Press tarafından algoritmalar profesyonel bir şekilde kullanılmaya başlamıştır (Graefe, 2016). Ardından *The New York Times*, *Le Monde* gibi gazeteler ve *Reuters* gibi haber ajansları algoritmaları profesyonel iş akışları içerisine entegre etmeye başlamıştır (Peña-Fernández, Meso-Ayerdi, Larrondo-Ureta, & Díaz-Noci, 2023). Gazetecilikte bir dönüm noktası olan bu teknolojik gelişme, kısa süre içerisinde çeşitli haber konularında kullanılmaya başlamıştır. 2014 yılından itibaren gazeteciler ve medya kuruluşları, haber metinlerinin özetlenmesinde, haber yazımında (Kieslich, Diakopoulos, & Helberger, 2025), haber içerikleriyle ilişkili görsel ve tabloların oluşturulmasında (Matich, Thomson, & Thomas, 2025) ve dikkat çekici haber başlıklarının üretilmesinde (Yuan, Shi, & Li, 2024) her geçen gün daha fazla algoritmaları kullanmaya bağımlı hale gelmektedir. Medya işletmeleri arasında 2023 senesinde gerçekleştirilen bir araştırmanın sonuçlarına göre, işletmelerin sadece %15'i algoritmaları kullanmadıklarını ifade etmişlerdir (Beckett & Yaseen, 2023). Algoritmaları kullanan medya işletmelerinin ve gazetecilerin sayısının her geçen gün artması haber üretim sürecinin aktörlerini değiştirmektedir. Tarihte ilk defa insan zekasını taklit eden yapay zekâ sistemlerinin (Banafi, 2024) üretimi olmaya başlayan haberlerde birtakım niteliksel ve niceliksel değişimler yaşanmaktadır. Algoritmaların gazetecilik pratikleri ve haber içerikleriyle ilişkisini inceleyen çalışmalar farklı noktalara yoğunlaşmış durumdadır. Öne çıkan konular arasında etik, (Zhaxylykbayeva, Burkitbayeva, Zhakhyp, Kabylgazina, & Ashirbekova, 2025); (Amponsah & Atianashie, 2024); (Sonni, Hafied, Irwanto, & Latuheru, 2024) önyargı (Fang, ve diğerleri, 2023) ve dezenformasyon (Vaccari & Chadwick, 2020); (Peña-Alonso, Peña-Fernández, & Meso-Ayerdi, 2025); (García-Faroldi, Teruel, & Blanco, 2025) yer almaktadır.

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Literatürde algoritmaların ürettiği haberler ile gazetecilerin ürettiği haberleri karşılaştırmalı olarak inceleyen çalışmaların (Baptista, Rivas-de-Roca, Gradim, & Pérez-Curiel, 2025); (Gherheş, Fărcaşiu, Cernicova-Buca, & Coman, 2025); (Garibashvili & Lazviashvili, 2025) sayısı sınırlıdır. Literatürde haber metinlerinin biçimsel özelliklerini analiz eden sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalar yapay zekâ tarafından üretilen haber başlıklarındaki kelime sayılarına (Gherheş, Fărcaşiu, Cernicova-Buca, & Coman, 2025), haber metinlerindeki toplam kelime sayılarına (Tandoc, Wu, Tan, & Contreras-Yap, 2022), üretilen görsellere odaklanmıştır.

Bu çalışmanın literatüre katkısı, algoritmaların ürettiği haberler ile aynı konularda gazetecilerin yazdığı haberleri nicel veriler bağlamında analiz etmesi sebebiyle literatürde var olan boşluğu doldurmaya yöneliktir. Çalışma kapsamında öncelikle ulusal ve uluslararası literatür taranmıştır. Çalışmanın ilk bölümü olan literatür incelemesinde, algoritmaların gazetecilik pratiklerini ve haberleri nasıl dönüştürdüğü ele alınmıştır. Bu çalışma, algoritmaların ürettiği sentetik haberlerle gazeteciler tarafından yazılan aynı konuları ele alan haberleri nicel içerik analizi yöntemiyle incelemeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda beş adet hipotez oluşturulmuştur. Araştırma kapsamında toplanan nicel veriler bağlamında araştırmanın hipotezleri test edilerek, yapay zekâ tarafından üretilen haberlerle gazetecilerin yazdığı haberler arasındaki niceliksel farklılıkların nerelerde yoğunlaştığı ortaya koyulmuştur.

1. LİTERATÜR İNCELEMESİ

Geleneksel gazetecilikte haber yazmak; bilgi toplama, kaynakları doğrulama ve haber metninin yazımını kapsayan birbirine bağlı bir süreç olarak gerçekleştirilmektedir. Gazeteciler haber değeri taşıdığına inandığı olaylarla ilgili bilgileri toplamak için kaynaklarına ulaşmakta, haberin doğruluğunu garanti altına almakta ve kamuoyunu eksiksiz bilgilendirmek için yeni bilgilere ulaşmaktadır. Gazeteciler elde ettiği bilgileri okurları için anlaşılır ve tutarlı bir biçimde yazmaktadır. Haber metninin yazımı, başlık ve metin yazımından, haber ile uyumlu görsel ve sayısal veri kullanımına kadar birçok aşamayı içermektedir. Geleneksel gazetecilikteki haber yazım süreçlerine zaman içerisinde dijital iletişim teknolojileri entegre olmaya başlamıştır. İnternet gazeteciliğiyle başlayan bu süreç, günümüzde algoritmaların haber üretim ve dağıtım süreçlerine entegre olduğu yeni bir aşamaya geçmektedir.

Pavlik'in (1999) ifade ettiği gibi gazetecilik mesleği ve bu mesleğin somut ürünleri olan haber içerikleri tarihin her döneminde teknolojik gelişmelerden etkilenmiştir. 20. yüzyılın sonlarına doğru bilgisayar ve internet teknolojileri gazetecilerin haber yazım süreçlerini önemli ölçüde desteklese de haberler gazetecilerin elinden çıkmaktaydı (Graefe, 2016). Algoritmaların gazeteciliğe entegre olmasıyla haber üretim süreçleri kısa süre içerisinde köklü bir değişime uğramıştır (Rahman, 2024, s. 57). Veri analizi ve haber yazma gibi haber üretim süreçlerinde gazetecilerin yerini, algoritmalar hızla almaya başlamıştır. Bu noktada Marconi (2020) algoritmaların gazetecilik pratiklerine entegrasyonunu üç başlık altında açıklamaktadır. İlk olarak algoritmalar gazetecilerin rutin işlerini devralmaktadır. Bu sayede haber üretim süreçlerini hızlandırmakta ve birim zamanda daha fazla haber üretimini garanti altına almaktadır. İkinci olarak algoritmalar video, metin ve istatistik içeren büyük veri yığınlarını kısa süre içerisinde analiz ederek haber konusuyla ilişkilendirebilmektedir. Böylelikle daha derinlemesine analizlerin ve anlatımların yapıldığı, geçmişteki gelişmelerle ilişkilerin kurulabildiği bilgi düzeyi yoğun haber içerikleri üretebilmektedir. Üçüncü olarak, üretken yapay zekâ teknolojisiyle birlikte algoritmalar hava durumu gibi gündelik standartlaştırılmış rutinleri konu alan kısa haber metinleri hazırlama noktasında gazetecilerin yükünü azaltan asistanlara dönüşmektedir. Bu sayede her gün tekrarlanan haber içerikleri algoritmalar tarafından süratle üretilebilmektedir. Örneğin yerel dijital haber sitesi olan Nj.com'da her gün yayınlanan yerel hava durumunu konu alan haber metinlerinin altında şu ifadeler yer almaktadır. *"Bu haberin ilk taslağı üretken yapay zekâ hazırlandı, sonrasında NJ Advance Media ekibi tarafından incelenip düzenlenmiştir"* (Nj Advance Media, 2025). Algoritmalar gazetecilik pratikleri içerisindeki rutin işleri öncelikli olarak devralma eğilimindedir. Bu sayede gazetecinin gündelik iş yoğunluğunu azaltarak mesleki verimliliği

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

arttırmaktadır. Algoritmalar gazetecilerin gündelik rutin işlerini devralırken, aynı zamanda gazeteciye mesleki pratikleri içerisinde yoğunlaşması gereken yeni alanlarda açmaktadır. Örneğin yapay zekâ halüsinasyonu nedeniyle sentetik haber içeriklerinin hepsi günümüzde kamuoyu ile paylaşılmadan önce teyide muhtaç durumdadır. Bu bağlamda haber içerikleri algoritmalar tarafından üretilmiş olsa da gazeteciler algoritmanın ürettiği haberleri kamuoyu ile paylaşılmadan önce denetleyen, geliştiren ve doğruluk kontrollerini yapan aktörlere dönüşmektedir. Algoritmaların kısa süre içerisinde çok sayıda haber üretme ve teyit etme potansiyeli göz önüne alındığında gazetecilerin mesleki pratiklerinde radikal değişimler yaşanmaktadır. Kotenidis ve Veglis'e (2021) göre, algoritmalar gazetecilik pratiklerindeki dört alanı derinden etkilemektedir. Bu alanlar veri madenciliği, içeriğin otomatik üretimi, haber dağıtımı ve içerik optimizasyonudur.

Algoritmalar haber için bilgi toplamadan, haberin üretimine ve son olarak da dağıtımına kadar ki tüm süreçlere entegre olmaktadır. Gazetecik pratiklerine algoritmaların entegre olmaya başladığı ilk yıllarda ekonomi ve deprem gibi sayısal verinin yoğun olduğu konularda haberler üretilebilmekteydi. ChatGPT'nin 2022 yılında kullanıma sunulmasından önce de algoritmalar haber üretim süreçlerinde kullanılmaktaydı. Örneğin *Los Angeles Times'ın* "Quakebot" isimli algoritması son dakika deprem haberlerini 2014 yılı itibariyle üretmeye başlamıştır. Ancak ChatGPT ve sonrasında, kullanıma sunulan diğer yapay zekâ araçları kısa süre içerisinde gazetecilik pratiklerine entegre olmaya başlamıştır. Humlum ve Vestergaard (2024) tarafından gerçekleştirilen araştırmanın verileri bu durumu destekler niteliktedir. Bahse konu araştırmanın verilerine göre, gazetecilerin %64'ü meslekleri için ChatGPT'yi kullanmaktadır. Günümüzde üretken yapay zekâ teknolojileri sayesinde minimum gazeteci müdahalesiyle farklı konularda sentetik haber metinleri, haber başlıkları ve haberle ilgili görseller oluşturulmaktadır (Molla & Ahsan, 2025). Ayrıca algoritmalar gazetecilerin yazdığı haberleri özetleyerek, okurları için kısa özetler de hazırlamaktadır. Örneğin Amerika'da önemli bir medya grubu olarak faaliyetlerini sürdüren "Gannett Media Group" haber metinlerine algoritma tarafından üretilmiş özetler eklemektedir. Anahtar noktalar başlığı altında verilen haber özetleri algoritmalar tarafından üretilip gazeteciler tarafından kontrol edildikten sonra yayımlanmaktadır. Haber özetleri, haberin tamamını okumak istemeyen kullanıcılar için haberin önemli noktalarını kullanıcıya özetleyerek daha hızlı bir şekilde haberin okunmasını sağlamasına rağmen, okurların sitede kalma sürelerini arttırdığı tespit edilmiştir (Zhang, 2025). Algoritmalar tarafından hazırlanan haber özetleri, dijital iletişim çağında okurların hızlı tüketim ihtiyacını cevap verir niteliktedir. Okurların haberleri hızlı tüketme arzusu, haber sitelerinde veya uygulamalarında kalma sürelerini kısaltmamaktadır. Aksine okurların uzun süreler haber sitelerinde ya da uygulamalarında zaman geçirmesini sağlayarak daha fazla habere erişimini sağlamaktadır.

Habere erişimini etkileyen bir diğer unsur ise haber başlıklarıdır. Algoritmaların gazetecilik pratiklerine entegre olmasıyla sentetik haber başlıkları da oluşturulmaya başlamıştır. Yuan, Shi ve Li'ye (2024) göre, algoritmalar haberin içeriğini analiz ettikten sonra, haberin tıklanma oranlarını arttırmaya yönelik başlıklar oluşturmaktadır. Bu sayede algoritmalar haberin yer aldığı dijital mecranın ziyaretçi trafiğini arttırmayı hedeflemektedir. Ancak okurların dikkatini çekmeye yönelik üretilmiş sentetik haber başlıklarıyla ilgili en büyük tehdit başlığın yanıltıcı olmasıdır. Yanıltıcı yönü olan sentetik haber başlıkları ve içerikleri haberin yer aldığı dijital mecraya ve haber kuruluşuna karşı okurların güven düzeyini olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu bağlamda algoritmaların dahil olduğu habercilik pratiklerine yönelik etik sorunlar son yıllarda sıkça tartışılmaktadır.

Algoritmalar, haber maliyetlerini düşürmektedir (Graefe, 2016); (Boyles & Meisinger, 2018). Ayrıca gazetecilerin bir haberi hazır hale getirmek için harcadığı süreyi de azaltmaktadır. İş gücünü ve maliyeti azaltırken, gazetecilerin olaylar hakkında daha derin araştırmalar yapmalarına ve kısa süre içerisinde daha fazla enformasyona ulaşmalarını da sağlamaktadır. Olaylar karşısında daha hızlı ve zengin bir veri setiyle haber yazmaya başlayan gazeteciler, haber metinlerinin kalitesini arttırmaktadır (Zhang, 2025). Algoritmaların internetteki geniş veri

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

yığınlarını kısa sürede analiz etme kabiliyeti sayesinde gazetecilerin olay örgüsü içerisinde tespit edemediği noktaları ve bağlamları ortaya çıkartabilmektedir. Algoritmalar veri setleri üzerinden doğru haber metinleri üretebildiği için özellikle spor müsabakaları, finans raporları ve seçim sonuçları gibi son dakika haberlerinin üretiminde verimliliği arttırmaktadır. Algoritmalar günün her anında herhangi bir iş döngüsüne gerek duymadan haber içerikleri hazırlayabildiği için medya kuruluşlarının hızla haberi kamuoyu ile paylaşma ihtiyacına cevap vermektedir (Amponsah & Atianashie, 2024). Bu bağlamda algoritmalar habercilikteki son dakika kültürüne katkı sağlayan bir teknolojiye dönüşmektedir. Algoritmalar sayesinde haberler, okurun haber tüketim hızından çok daha hızlı bir şekilde teknik olarak üretilebilmektedir.

Algoritmalar sadece internetteki karmaşık veriler arasından analizler ve olasılık hesaplamaları yaparak haber metinleri üretmemektedir. Algoritmalar karmaşık ve anlaşılması zor verileri, okuyucuların kolay anlaması için görsel hale dönüştürebilmektedir. Aynı zamanda haber metinleriyle uyumlu görseller (fotoğraf, video, grafik vb.) üreterek haberin anlatım gücünü desteklemekte ve okurlar için daha dikkat çekici hale getirmektedir. Tıpkı haber metinlerinde olduğu gibi algoritmalar tarafından haber içeriğiyle uyumlu görseller kısa sürede üretilerek teknik olarak habere entegre edilebilmektedir. Ancak bu noktada üretilen görsel unsurların haberin inandırıcılığını, olayın temsilini ve tarafsızlığını azalttığına yönelik tereddütlerde bulunmaktadır (Thomson, Thomas, & Matich, 2024). Bu tereddütlerin ortaya çıkmasında haberin aynı zamanda bir kanıt niteliğinde olması etkili olmaktadır. Tarihin her döneminde aktardığı olaylara tanıklık eden haberler, gerçeği temsil etmektedir. Bu noktada algoritmalar tarafından üretilen görseller, eğitildikleri veri setlerinin ideolojilerini de yansıtmaktadır. Ortaya çıkan algoritmik önyargı, haber içeriklerini doğrudan etkileyebilmektedir. Bu sebeple algoritmaların ürettiği sentetik görseller haberi nesnellikten uzaklaştırma riskini de beraberinde getirmektedir (Matich, Thomson, & Thomas, 2025).

Mevcut literatür, algoritmaların gazetecilik pratiklerine uyum sürecinin haber metinlerinin üretimini hızlandırma, maliyetleri düşürme ve içerik çeşitliliğini arttırma potansiyelini ortaya koymaktadır. Aynı zamanda gazetecilik etiği bağlamanda ortaya çıkan problemli alanlara da vurgu yapmaktadır. Bu bağlamda, yapay zekâ tarafından üretilen haberlerin hangi biçimsel özellikleri taşıdığı ve gazetecilerin yazdığı haberlerden hangi yönleriyle ayrıştığı incelenmesi gereken önemli bir alan olarak değerlendirilmektedir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, algoritmalar tarafından hazırlanan haberler ile gazeteciler tarafından yazılan aynı konuları ele alan haberleri nicel içerik analizi yöntemiyle incelemeyi amaçlamaktadır. Bu sayede aynı konuları algoritmalar ve gazeteciler haberleştirirken ne tür niceliksel farklılıkların ortaya çıktığı sayısal veriler bağlamında incelenecektir.

Araştırma kapsamında nicel içerik analizi yöntemiyle algoritmalar tarafından 6 farklı haber kategorisinde (spor, ekonomi, teknoloji, hava durumu, deprem ve orman yangını) üretilmiş haberler ile aynı konularda gazeteciler tarafından hazırlanmış olan haberler analiz edilecektir.

2.2. Araştırmanın Hipotezleri

H1: Algoritmalar tarafından hazırlanmış haber metinlerindeki toplam kelime sayısı, gazeteciler tarafından yazılmış haber metinlerindeki toplam kelime sayısından fazladır.

H2: Algoritmaların hazırladığı ekonomi haberlerindeki toplam kelime sayısı, gazetecilerin yazdığı ekonomi haberlerindeki toplam kelime sayısından fazladır.

H3: Algoritmalar tarafından hazırlanmış haber başlıkları, gazeteciler tarafından yazılmış haber başlıklarından kısadır.

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

H4: Gazeteciler tarafından yazılan haberlerde kullanılan görsel unsur sayısı, algoritmalar tarafından hazırlanan haberlerde kullanılan görsel unsur sayısından fazladır.

H5: Algoritmalar tarafından hazırlanan haberlerde, gazeteciler tarafında yazılmış haberlerden daha fazla sayısal veriye yer verilmiştir.

2.3. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırmada nicel içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Nicel içerik analizi Riffe, Lacy ve Fico'ya (2005, s. 3) göre; *"iletişim içeriğinin kurallara göre sistematik olarak kategorilere atanması ve bu kategorileri içeren ilişkilerin sayısal yöntemler kullanılarak analiz edilmesidir."* Nicel içerik analizinde araştırılan içerikler sayısal verilere dönüştürüldükten sonra analiz edilmektedir. Bu bağlamda nicel içerik analizi, bir içeriğin araştırma kapsamında incelenmek istenilen özelliklerinin sistemli bir şekilde sınıflandırıldığı bir araştırma yöntemidir (Coe & Scacco, 2017). Nicel içerik analizi, ölçülebilir sayısal veriler üzerinden metinleri analiz etmektedir. Nicel içerik analizinde örneklem içerisindeki metinlerin kültürel ve sosyal bağlamları araştırılmamaktadır. Bu özelliğiyle söylem analizinden de ayrışmaktadır. Bu sebeple çalışmanın amacına uygun olarak nicel içerik analizi yöntemi kullanılmıştır.

Araştırmada algoritmalar tarafından 6 farklı haber kategorisinde (spor, ekonomi, hava durumu, deprem, teknoloji ve orman yangınları) hazırlanmış 30 haber ile gazeteciler tarafından yazılmış aynı konuyu ele alan 30 haber nicel içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Toplamda 60 haber, araştırma kapsamında analiz edilmiştir. Algoritmalar tarafından üretilmiş haberler ile gazeteciler tarafından üretilmiş haberleri karşılaştırmalı olarak analiz edebilmek için haberlerin aynı konularda olması sağlanmıştır. Bu sayede aynı konuları ele alan haberlerin gazeteciler tarafından hazırlanmış versiyonlarıyla, algoritmalar tarafından hazırlanmış versiyonları arasındaki farklılıkların ve benzerliklerin neler olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmanın örneklemine dahil edilecek haberler, ilk olarak detaylı bir şekilde okunmuştur. Çalışmanın amacına ve hipotezlerine uygun olarak kodlama tablosu hazırlanmıştır. Kodlama tablosu öncelikle araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır. Kodlama tablosu ve incelenecek haberler daha sonra alanında uzman bir akademisyene gönderilmiştir. Uzman görüşü sağlandıktan sonra kodlama tablosuna son şekli verilmiştir. Ardından, analiz biriminde yer alan 60 haber, oluşturulan kodlama tablosuna göre analiz edilerek gerekli sayısal veriler tabloya işlenmiş ve sonrasında analizleri gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın hiçbir aşamasında haber metinleri söylem analizi veya göstergebilimsel analiz ile incelenmemiştir.

Araştırmanın amacına ulaşmak ve bu süreçte araştırma hipotezlerini test etmek amacıyla kodlama tablosuna girilen sayısal veriler üzerinden analizler gerçekleştirilmiştir. Araştırmada yer alan haberler konularına (spor, ekonomi, hava durumu, deprem, teknoloji ve orman yangını) göre ve üreticilerine göre (yapay zekâ/gazeteci) sınıflandırılmıştır. Ardından aynı konu kapsamında ve aynı üretici (yapay zekâ/gazeteci) tarafından hazırlanmış haberler, gruplarına ayrılmıştır. Her grup özelinde ilk olarak tüm kelimeler toplanmış, sonrasında grup içerisindeki haber sayısına bölünerek konu özelinde ortalama kelime sayısı hesaplanmıştır. Bu sayede haber konuları ile üreticileri arasındaki toplam kelime sayılarına özgü farklılıkların sistematik bir şekilde analiz edilmesi sağlanmıştır. Böylelikle gazeteci aynı konu özelinde algoritmalardan daha az kelime ya da daha çok kelime kullanarak mı haber veya haber başlığı oluşturduğu ortalama kelime sayıları üzerinden karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. Aynı analiz tekniği görsel kullanım sıklığı, sayısal veri ile kaynak kullanım sıklığını analiz ederken de kullanılmıştır. Görsel sıklığını tespit ederken, haberlerde kullanılmış fotoğraflar, videolar ve illüstrasyonların tamamı analize dahil edilmiştir. Sayısal veri kullanımıyla ilgili analiz gerçekleştirilirken haber metinleri içerisinde yer alan tüm sayısal veriler analiz kapsamına alınmıştır. Haber kaynaklarıyla ilgili analizdeyse haber metinleri içerisindeki tüm haber kaynağı olarak nitelendirilen unsurlar incelenmiştir.

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

2.4. Araştırma Evreni ve Örneklemi

Bu araştırmanın evrenini algoritmalar ve gazeteciler tarafından İngilizce olarak hazırlanmış spor, ekonomi, hava durumu, orman yangınları, teknoloji ve deprem konulu tüm haberler oluşturmaktadır. Araştırma evreni sürekli genişlemektedir. Günümüzde algoritmalar tarafından hazırlanan haberlerin tamamına algoritmalar tarafından haberin üretildiği bilgisi eklenmemektedir. Bu nedenle algoritmalar tarafından üretilen tüm haberlerin kesin bir şekilde tespit edilmesi mümkün değildir. Sürekli genişlemekte olan bir araştırma evrenin tamamına işgücü, maliyet ve zaman sınırlılıkları nedeniyle ulaşılması mümkün değildir. Araştırmanın sınırlılıkları nedeniyle "olasılığa dayalı olmayan" örnekleme türlerinden "amaçlı örnekleme tekniğiyle" evreni temsil etme kabiliyetine sahip bir örneklem belirlenmiştir.

Araştırma örneklemi belirlenirken ilk olarak haber konuları sınırlandırılmıştır. Bu sınırlandırma için literatürde var olan güncel çalışmalar referans olarak alınmıştır. Literatürdeki çalışmalar incelendiğinde algoritmalar tarafından hazırlanmış haber konularının spor (Baptista, Rivas-de-Roca, Gradim, & Pérez-Curiel, 2025), (Torrijos & Bran, 2019) ekonomi (Salaverría & de-Lima-Santos, 2020), hava durumu ve deprem gibi sayısal verilerin daha yoğun olduğu doğa ve afet konuları ekseninde hazırlandığı tespit edilmiştir (Graefe, 2016). Bu doğrultuda araştırma örneklemi içerisine dahil edilen haberlerin spor, ekonomi, hava durumu, deprem, teknoloji ve orman yangını konulu olması sağlanmıştır.

Bu çalışmanın örneklemini algoritmalar tarafından İngilizce olarak üretilmiş spor, ekonomi, hava durumu, deprem, teknoloji ve orman yangını konulu 30 haber ile aynı konuları ele alan gazeteciler tarafından İngilizce olarak yazılmış 30 haber oluşturmaktadır. Örnekleme her haber konusundan eşit sayıda olmak şartıyla toplamda 60 haber dahil edilmiştir.

Örneklem içerisinde yer alan haberlerin dili İngilizcedir. Analiz edilen haberlerin dilinin İngilizce tercih edilme sebebi Türkiye'de bu araştırmanın gerçekleştirildiği tarihte haber ajansları tarafından algoritmalara hazırlatılmış haber içeriklerinin resmi olarak henüz yayınlanmamış olması, eğer yayınlanıyorsa da bu bilginin haberde açık bir şekilde ifade edilmemiş olmasından kaynaklanmaktadır. Araştırmada sayısal veriler üzerinden karşılaştırmalı bir içerik analizi yapılacak olması sebebiyle haberler Türkçeye çevrilmemiştir.

Örnekleme dahil edilen tüm haberlerin İngilizce olarak yazılmış olmasına, algoritmalar tarafından hazırlanmış haberlerde bu durumun açıkça belirtilmiş olmasına; gazetecilerin yazdığı haberlerdeyse gazetecinin kim olduğuna dair bilgilerin açık bir şekilde yer alması kriteri aranmıştır. Ayrıca algoritmalar tarafından hazırlanmış haberler ile gazeteciler tarafından yazılmış haberlerin aynı konuları haberleştirmiş olmaları temel kriter olarak belirlenmiştir. Seçilen haberlerin güncel olması amacıyla örneklem içerisinde yer alan haberlerin 12 Ocak 2025 - 04 Kasım 2025 tarih aralığında yayınlanmış olma kriteri aranmıştır. Bu tarih aralığının tercih edilmesinin bir diğer sebebiyse, güncel yapay zeka teknolojileri ve sürümleriyle haber içeriklerinin hazırlanmış olmalarının garanti altına alınmasıyla ilgilidir. Araştırma kapsamında haber metinleri, başlıklar, kaynaklar ve haberle ilgili tüm görseller analiz birimine dahil edilmiştir.

3. BULGULAR

Araştırmanın örnekleminde yer alan haberlere yönelik sayısal bilgiler, Tablo'1 de yer almaktadır. Araştırma kapsamında 6 farklı kategoriden toplam 60 haber analiz edilmiştir. Her kategoride içerisinde 5'i gazeteciler tarafından üretilmiş, 5'i algoritmalar tarafından hazırlanmış 10 haber yer almaktadır. Toplamda 60 haber, araştırma kapsamında niceliksel içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir.

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Tablo 1: Haberlerin Kategorilerine ve Üretim Türlerine Göre Dağılımı

	Spor f (%)	Deprem f (%)	Hava Durumu f (%)	Ekonomi f (%)	Orman Yangını f (%)	Teknoloji f (%)	Toplam (%)
Algoritma	5 (%8,33)	5 (%8,33)	5 (%8,33)	5 (%8,33)	5 (%8,33)	5 (%8,33)	30 (%50)
Gazeteci	5 (%8,33)	5 (%8,33)	5 (%8,33)	5 (%8,33)	5 (%8,33)	5 (%8,33)	30 (%50)
Toplam	10 (%16,67)	10 (%16,67)	10 (%16,67	10 (%16,67)	10 (%16,67)	10 (%16,67)	60 (%100)

Tablo 2'de algoritmalar tarafından üretilmiş ve araştırmanın örneklemi içerisinde yer alan haber içeriklerine ait tanımlayıcı bilgiler (haber başlığı, kategorisi, yayınlanma tarihi, yazarlık bilgisi) yer almaktadır. Toplam 60 haber, 6 kategoride ele alınmıştır.

Tablo 2: Algoritmalar Tarafından Üretilmiş Haberlere Ait Tanımlayıcı Bilgiler

Sıra No	Haber Başlığı	Haber Kategorisi	Tarih	Yazarlık (gazeteci/ algoritma)
1	"Sainz Faces Penalty After Austin Crash"	Spor	22.10.2025	Algoritma
2	"Arsenal Dominates Champions League Match"	Spor	04.11.2025	Algoritma
3	"Bayern Munich Dominates Borussia Mönchengladbach"	Spor	25.10.2025	Algoritma
4	"Timberwolves Triumph in Season Opener"	Spor	23.10.2025	Algoritma
5	"Sinner's Quick Victory at Erste Bank"	Spor	22.10.2025	Algoritma
6	"3.9 earthquake centered rattles San Francisco Bay Area"	Deprem	17.03.2025	Algoritma
7	"Philippines Earthquake Claims 69 Lives, Cebu Declares Calamity"	Deprem	1.10.2025	Algoritma
8	"Powerful Earthquake Kills Over 800 in Eastern Afghanistan"	Deprem	1.09.2025	Algoritma
9	"Turkey Earthquake: 6.1 Magnitude Hits Balikesir"	Deprem	11.08.2025	Algoritma
10	"Magnitude 8.8 Earthquake Hits Russia; Tsunami Warnings Issued"	Deprem	30.07.2025	Algoritma

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

11	"Frost alert issued for 10 counties, with temps dropping to low 30s"	Hava Durumu	24.10.2025	Algoritma
12	"Hurricane Melissa rapidly intensifying, could become Category 5 storm"	Hava Durumu	25.10.2025	Algoritma
13	"Thunderstorms, wind gusts up to 60 mph in forecast tonight"	Hava Durumu	19.10.2025	Algoritma
14	"Tropical Storm Chantal remnants could trigger torrential rain, flooding"	Hava Durumu	6.07.2025	Algoritma
15	"Thunderstorms, 60 mph winds possible tonight. Flood watch expands to 16 counties"	Hava Durumu	30.05.2025	Algoritma
16	"Constellation Energy Generation Enters $7 Billion Revolving Credit Facility"	Ekonomi	22.09.2025	Algoritma
17	"Gold prices test $3,300 level amid economic uncertainty"	Ekonomi	10.07.2025	Algoritma
18	"Saylor's Strategy the First Bitcoin Treasury Company Rated by Major Credit Agency"	Ekonomi	27.10.2025	Algoritma
19	"Torex Gold Acquires Prime Mining in $449 Million Deal"	Ekonomi	28.07.2025	Algoritma
20	"Initial jobless claims drop, beating forecasts and previous figures"	Ekonomi	18.09.2025	Algoritma
21	"Massive California wildfire grows, becomes state's largest in 2025"	Orman Yangını	07.08.2025	Algoritma
22	"Firefighters race to contain LA fires with menacing winds likely to return"	Orman Yangını	12.01.2025	Algoritma
23	"Wildfires threaten Turkiye's fourth-largest city as locals evacuated"	Orman Yangını	27.7.2025	Algoritma
24	"Edison probes California wildfires for equipment link"	Orman Yangını	06.02.2025	Algoritma
25	"2 killed in Spanish wildfire as extreme heat wave hits parts of Europe"	Orman Yangını	03.07.2025	Algoritma
26	"Samsung wants to transform Galaxy smartphones into AI companions"	Teknoloji	23.01.2025	Algoritma
27	"OpenAI's new Operator AI agent handles tasks — but with hiccups"	Teknoloji	25.01.2025	Algoritma
28	"Google's new 'Ask for Me' AI tool makes calls to businesses"	Teknoloji	31.01.2025	Algoritma

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

29	"DeepSeek is shaking the AI landscape"	Teknoloji	31.01.2025	Algoritma
30	"DeepSeek and AI's safety problem"	Teknoloji	29.01.2025	Algoritma

Tablo 3'de gazeteciler tarafından yazılmış ve araştırmanın örneklemindeki haber içeriklerine ait tanımlayıcı bilgiler (haber başlığı, kategorisi, yayınlanma tarihi, yazarlık bilgisi) yer almaktadır. Toplam 30 haber, 6 kategori kapsamında ele alınmıştır.

Tablo 3: Gazeteciler Tarafından Yazılmış Haberlere Ait Tanımlayıcı Bilgiler

Sıra No	Haber Başlığı	Haber Kategorisi	Tarih	Yazarlık (gazeteci/ algoritma)
1	"Carlos Sainz rails against 'disproportionate' penalty in latest FIA anger"	Spor	24.10.2025	Gazeteci
2	"Slavia Prague 0-3 Arsenal: Mikel Merino scores twice…"	Spor	04.11.2025	Gazeteci
3	"Match Awards from Bayern Munich's awkward 3-0 win over Gladbach"	Spor	27.10.2025	Gazeteci
4	"Five things that stood out from Wolves' season-opening win in Portland"	Spor	23.10.2025	Gazeteci
5	"Jannik Sinner Took Out His Vienna Opponent in 58 Minutes on Wednesday"	Spor	23.10.2025	Gazeteci
6	"Magnitude 3.9 earthquake strikes East Bay near Dublin"	Deprem	18.03.2025	Gazeteci
7	"State of calamity in Philippines province as earthquake kills 69"	Deprem	1.10.2025	Gazeteci
8	"At least 800 dead after magnitude-6 earthquake hits eastern Afghanistan"	Deprem	1.09.2025	Gazeteci
9	"Turkey earthquake flattens buildings in north-east Balikesir province"	Deprem	11.08.2025	Gazeteci
10	"Magnitude 8.8 earthquake strikes off Russia's Kamchatka Peninsula"	Deprem	30.07.2025	Gazeteci
11	"Frost Advisories Issued Across NJ Ahead Of Chilly Stretch: Latest Forecast"	Hava Durumu	23.10.2025	Gazeteci

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

12	"Category 4 Hurricane Melissa threatens catastrophic flooding in Jamaica and Haiti"	Hava Durumu	27.10.2025	Gazeteci
13	"Thunderstorms, 'Brief Tornado' Possible In Bergen County, Says NWS"	Hava Durumu	19.10.2025	Gazeteci
14	"Chantal remnants to bring heavy rain, gusty winds to NY and NJ"	Hava Durumu	7.07.2025	Gazeteci
15	"Tornado Watch Expands To 10 Counties As Severe Storms Target NJ"	Hava Durumu	30.05.2025	Gazeteci
16	"Constellation Energy Corporation (CEG) Signs $7 Billion Revolving Credit Facility with JPMorgan and Other Banks"	Ekonomi	1.10.2025	Gazeteci
17	"Gold steadies as firmer dollar counters trade tensions"	Ekonomi	10.07.2025	Gazeteci
18	"S&P gives low rating to Michael Saylor's Strategy"	Ekonomi	28.10.2025	Gazeteci
19	"Torex snaps up Prime Mining in $327M push to expand Mexican footprint"	Ekonomi	28.07.2025	Gazeteci
20	"US initial jobless claims 231K vs 240K expected"	Ekonomi	18.09.2025	Gazeteci
21	"Gifford Fire burns 83,000 acres, now the largest blaze in California this year"	Orman Yangını	06.08.2025	Gazeteci
22	"LA wildfires: death toll rises to 24 as winds threaten further destruction"	Orman Yangını	13.01.2025	Gazeteci
23	"Apocalypse': Turkiye wildfires reach key northwest city as hundreds flee"	Orman Yangını	27.07.2025	Gazeteci
24	"Utility says its equipment may have started a small blaze that erupted during January's LA firestorm"	Orman Yangını	06.02.2025	Gazeteci
25	"Spanish wildfire kills 2 people as parts of Europe bake in severe heat wave"	Orman Yangını	02.07.2025	Gazeteci
26	"Samsung aims to turn its next generation of Galaxy smartphones into AI companions"	Teknoloji	23.01.2025	Gazeteci

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

27	"OpenAI's Operator is your new autonomous AI assistant ready to do your biding across the web"	Teknoloji	24.01.2025	Gazeteci
28	"Google Releases AI-Powered 'Ask for Me' Feature That Can Call Businesses for You"	Teknoloji	31.01.2025	Gazeteci
29	"What DeepSeek's AI Did That Everyone Else's Didn't"	Teknoloji	28.01.2025	Gazeteci
30	"DeepSeek AI collects your keystrokes and may never delete them"	Teknoloji	29.01.2025	Gazeteci

Tablo'4'de araştırma kapsamında incelenen 30'u algoritmalar tarafından hazırlanmış; 30'u ise gazeteciler tarafından yazılmış 60 haber metnindeki toplam kelime sayıları, haber başına düşen kelime ortalaması ve yüzdelik dağılımlar yer almaktadır.

Tablo 4: Haberlere Ait Toplam Kelime Sayıları ve Yüzdelik Dağılımları

	Algoritma	**Gazeteci**	**Toplam**
Toplam Kelime Sayısı / Haber Başına Kelime Ortalaması	12.660 / 422	15.872 / 529,1	28.532 / 475,5
**Yüzde % **	%44,37	%55,63	%100,00

Tablo 4'deki verilere göre algoritmalar tarafından hazırlanmış 30 haberde yer alan toplam kelime sayısı 12.660 (%44,37) olarak tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında analiz edilen algoritmalar tarafından hazırlanmış 30 haberin, haber başına kelime ortalaması 422 olarak hesaplanmıştır. Gazeteciler tarafından yazılmış 30 haberdeyse kullanılmış toplam kelime sayısının ise 15.872 (%55,63) olduğu tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında analiz edilen gazeteciler tarafından yazılmış 30 haberin, haber başına kelime ortalaması ise 529,1 olarak hesaplanmıştır. Örneklem dahilindeki 60 haberde toplam 28.532 kelime bulunmakta ve haber başına kelime ortalamasıysa 475,5 olduğu tespit edilmiştir. Tablo 4'deki nicel veriler kapsamında çalışmanın H1 hipotezi *"Algoritmalar tarafından hazırlanmış haber metinlerindeki toplam kelime sayısı, gazeteciler tarafından yazılmış haber metinlerindeki toplam kelime sayısından fazladır."* test edilmiştir. Tablo 4'deki verilere göre H1 hipotezi reddedilmiştir. Elde edilen veriler bağlamında gazetecilerin, algoritmalara kıyasla daha uzun haber metinleri yazdığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma kapsamındaki verilere göre, gazeteciler ortalama bir haberi yazarken ortalama 529,1 kelime kullanırken; aynı konuda algoritmalar ortalama bir haberi 422 kelime kullanarak hazırladığı tespit edilmiştir.

Tablo 5: Konularına ve Üreticilerine (yapay zekâ/gazeteci) Göre Haberlerin Toplam ve Ortalama Kelime Sayıları

Haber Konusu	**Toplam Kelime Sayısı (Algoritma)**	**Ortalama Kelime Sayısı (Algoritma)**	**Toplam Kelime Sayısı (Gazeteci)**	**Ortalama Kelime Sayısı (Gazeteci)**

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Spor	1525	305	3677	735,4
Deprem	1015	203	2875	575
Hava Durumu	1625	325	1851	370,2
Ekonomi	3117	623,4	1256	251,2
Orman Yangını	3322	664,4	3492	698,4
Teknoloji	2056	411,2	2721	544,2
Toplam	12660	2532	15872	3174,4

Tablo 5'de araştırma kapsamında yer alan algoritmalar tarafından hazırlanmış haberler ile gazeteciler tarafından yazılmış haberlere ait toplam kelime sayıları ve ortalama kelime sayıları haber konularına göre ayrılarak verilmiştir.

Tablo 5'den elde edilen verilere göre, algoritmaların ürettiği spor haberlerindeki kelime ortalaması 305 (1525), gazetecilerin yazdığı spor haberlerinin kelime ortalamasıysa 735,4 (3677) olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen sayısal verilere göre, gazeteciler spor haberleri yazarken, algoritmalara kıyasla daha fazla kelime kullanmaktadır. Gazeteciler tarafından yazılmış spor haberlerinin, algoritmalar tarafından hazırlanmış spor haberlerine kıyasla daha uzun olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Algoritmaların ürettiği deprem haberlerinin kelime ortalaması 203 (1015), gazeteciler tarafından yazılmış deprem haberlerinin kelime ortalaması ise 575'(2875) dir. Bu verilere göre, araştırma kapsamındaki deprem konulu haber metinleri hazırlanırken gazeteciler, algoritmalara kıyasla daha fazla kelime kullandığı tespit edilmiştir.

Tablo 5'deki verilere göre algoritmalar tarafından hazırlanmış hava durumuyla ilgili haberlerde toplam 1625 kelime kullanılmıştır. Gazeteciler tarafından yazılmış hava durumunu konu alan haberlerdeyse toplam 1851 kelime kullanıldığı tespit edilmiştir. Algoritmalar tarafından hazırlanmış hava durumu haberlerinin kelime ortalaması 325, gazeteciler tarafından yazılmış hava durumu haberlerinin kelime ortalamasıysa 370,2 olduğu tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında elde edilen verilere göre gazeteciler tarafından yazılmış hava durumu haberlerinin, algoritmalar tarafından hazırlanmış hava durumu haberlerine kıyasla daha uzun olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Algoritmalar tarafından hazırlanmış ekonomi haberlerinde toplam 3117 kelime kullanılmış ve kelime ortalamasıysa 623,4 olduğu tespit edilmiştir. Gazeteciler tarafından yazılmış ekonomi haberlerindeyse toplam 1256 kelime kullanılmış ve kelime ortalamasıysa 251,2 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu veriler bağlamında algoritmaların yazdığı ekonomi haberlerinin, gazeteciler tarafından yazılmış ekonomi haberlerine kıyasla daha uzun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Analiz sonuçlarına göre H2 hipotezi kabul edilmiştir.

Algoritmalar tarafından hazırlanmış orman yangını konulu haberlerde toplam 3322 kelime kullanıldığı ve haberlerin kelime ortalamasının ise 664,4 olduğu belirlenmiştir. Gazeteciler tarafından yazılmış orman yangını haberindeyse toplam 3492 kelime kullanışmış ve haberlerin kelime ortalamasının 698,4 olduğu belirlenmiştir. Tablo 5'deki veriler, gazeteciler tarafından yazılmış orman yangını konulu haberlerin ortalama kelime sayısı düzeyinde göreli olarak daha hacimli yazıldığını ortaya koymaktadır.

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Son olarak algoritmalar tarafından üretilmiş teknoloji haberlerinin kelime ortalaması 411,2, gazeteciler tarafından yazılmış teknoloji haberlerinin kelime ortalaması ise 544,2'dir. Bu verilere göre, araştırma kapsamındaki teknoloji konulu haber metinleri hazırlanırken gazeteciler, algoritmalara kıyasla daha fazla kelime kullandığı ve bu sebeple daha uzun teknoloji konulu haber metinleri yazdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 6: Konularına ve Üreticilerine (yapay zekâ/gazeteci) Göre Haber Başlıklarının Toplam ve Ortalama Kelime Sayıları

Haber Konusu	Haber Başlıklarının Toplam Kelime Sayısı (Algoritma)	Haber Başlıklarının Ortalama Kelime Sayısı (Algoritma)	Haber Başlıklarının Toplam Kelime Sayısı (Gazeteci)	Haber Başlıklarının Ortalama Kelime Sayısı (Gazeteci)
Spor	27	5,4	64	12,8
Deprem	38	7,6	45	9
Hava Durumu	52	10,4	54	10,8
Ekonomi	47	9,4	51	10,2
Orman Yangını	49	9,8	65	13
Teknoloji	41	8,2	60	12
Toplam	254	50,8	339	67,8
Haber Başlıklarının Ortalama Kelime Sayısı	8,46		11,3	

Tablo 6'daki verilere göre, algoritmalar tarafından hazırlanmış 30 haber başlığının toplam kelime sayısının 254 ve kelime ortalamasının ise 8,46 kelime olduğu tespit edilmiştir. Gazeteciler tarafından yazılmış 30 haber başlığının toplam kelime sayısı 339 ve kelime ortalaması 11,3 kelime olarak hesaplanmıştır. Bu nicel verilere göre, çalışmanın H3 hipotezi: *"Algoritmalar tarafından hazırlanmış haber başlıkları, gazeteciler tarafından yazılmış haber başlıklarından kısadır."* test edilmiştir. Tablo 6'deki verilere göre H3 hipotezi kabul edilmiştir. Gazeteciler tarafından yazılmış haber başlıkları, algoritmaların hazırlamış olduğu haber başlıklarına kıyasla daha çok kelime içermektedir.

Özellikle spor, teknoloji ve orman yangını konulu haber başlıklarında gazetecilerin yazdığı başlıklar, algoritma temelli başlıklara kıyasla daha fazla kelime içermektedir. Gazeteciler tarafından yazılmış spor (12,8), teknoloji (12) ve orman yangını (13) konulu haber başlıklarının ortalama kelime sayıları, algoritmalar tarafından hazırlanmış spor (5,4), teknoloji (8,2) ve orman yangını (9,8) haber başlıklarının kelime ortalamasından yüksektir. Hava durumu (10,8) ve ekonomi (10,2) konulu haber başlıklarında gazeteciler, algoritmaların hazırladığı hava durumu

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

(10,4) ve ekonomi (9,4) konulu haber başlıklarına kıyasla görece daha fazla kelime kullansalar da fark diğer konu başlıklarında olduğu kadar belirgin değildir.

Analiz edilen tüm haber konuları arasında spor haberlerine ait başlıklar ön plana çıkmaktadır. Gazetecilerin yazdığı spor konulu haber başlıklarının toplam kelime sayısı 64 olup, başlıkların kelime ortalaması 12,8'kelimedir. Algoritmalar tarafından üretilmiş spor konulu haber başlıklarının toplam kelime sayısı 27 ve başlıkların kelime ortalaması ise 5,4'dir. Bu veriler bağlamında gazeteciler spor haber başlıklarını yazarken, algoritmalara kıyasla daha uzun ve daha çok kelime içeren haber başlıkları yazdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 7: Konularına ve Üreticilerine (yapay zekâ/gazeteci) Göre Haberlerde Kullanılan Toplam ve Ortalama Görsel Sayıları

Haber Konusu	Toplam Görsel Sayısı (Algoritma)	Ortalama Görsel Sayısı (Algoritma)	Toplam Görsel Sayısı (Gazeteci)	Ortalama Görsel Sayısı (Gazeteci)
Spor	6	1,2	14	2,8
Deprem	5	1	18	3,6
Hava Durumu	11	2,2	8	1,6
Ekonomi	4	0,8	6	1,2
Orman Yangını	5	1	23	4,6
Teknoloji	5	1	17	3,4
Toplam	36	7,2	86	17,2
Haber Başına Ortalama Görsel Kullanım Sayısı	1,2		2,86	

Tablo 7'deki verilere göre, gazetecilerin yazdığı ve araştırma kapsamında analizi gerçekleştirilen 30 haberde toplam 86 görsel kullanıldığı tespit edilmiştir. Gazeteciler tarafından yazılmış haberlerde, haber başına düşen ortalama görsel sayısı 2,86 olarak hesaplanmıştır. Algoritmaların hazırladığı araştırma kapsamındaki 30 haberdeyse toplamda 36 görsel kullanılmış ve haber başına düşen ortalama görsel sayısı 1,2 olarak hesaplanmıştır. Gazetecilerin yazdığı haberler, algoritmalar tarafından hazırlanmış haberlere kıyasla haber başına 2,38 kat daha fazla görsel içermektedir. Tablo 7'deki verilere göre, gazeteciler tarafından yazılmış haberlerde kullanılan toplam görsel sayısı (86), algoritmalar tarafından hazırlanmış haberlerde kullanılan toplam görsel sayısından (36) fazla olduğu sonucuna ulaşılmış ve H4 hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 7'ye göre, gazetecilerin yazdığı deprem haberlerinde (18), algoritmalara (5) kıyasla 3,6 kat daha fazla görsel kullanıldığı tespit edilmiştir. Spor haberlerindeyse gazeteciler (14), algoritmalardan (6) 2,3 kat daha fazla görsel kullanmıştır. Orman yangını haberlerindeyse

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

gazeteciler (23), algoritmalara (5) kıyasla 4,6 kat daha fazla görsel kullanmıştır. Teknoloji konulu haberlerdeyse gazeteciler (17), algoritmalara (5) kıyasla 3,4 kat daha fazla görsel kullanmıştır. Algoritmalar tarafından hazırlanmış ekonomi haberlerinde, haber başına düşen ortalama görsel sayısı 0,8'iken, gazetecilerin yazdığı haberlerde bu sayı 1,2'dir. Algoritmalar tarafından hazırlanmış araştırma kapsamındaki tüm haberlerde, haber başına düşen ortalama görsel sayısının yüksek olduğu tek haber konusu hava durumu (2,2) haberleridir. Algoritmaların hazırladığı hava durumu haberlerinde, haber başına düşen ortalama görsel sayısı 2,2 iken, gazeteciler tarafından yazılmış haberlerde bu sayı 1,6'dır. Tablo 7'deki veriler bağlamında haberlerde kullanılan görsel unsur açısından gazeteciler, algoritmalara göre belirgin bir üstünlük göstermektedir. Gazeteciler, spor, orman yangını, deprem, ekonomi ve teknoloji konulu haberlerde, haber başına daha fazla görsel unsur kullanarak olayı haberleştirmiştir. Algoritmalarsa otomatik sayısal veri akışıyla bütünleşmiş grafik ve harita kullanımı sebebiyle sadece hava durumu konulu haberlerde görece daha yüksek sayıda görsel unsur kullandığı tespit edilmiştir.

Tablo 8: Haber Konularına Göre Algoritmalar ve Gazeteciler Tarafından Üretilen Haberlerde Kullanılan Sayısal Verilerin Toplamı ve Ortalama Değerleri[1]

Haber Konusu	Sayısal Verilerin Toplamı (Algoritma)	Sayısal Verilerin Ortalaması (Algoritma)	Sayısal Verilerin Toplamı (Gazeteci)	Sayısal Verilerin Ortalaması (Gazeteci)
Spor	67	13,4	161	32,2
Deprem	54	10,8	97	19,4
Hava Durumu	71	14,2	211	42,2
Ekonomi	59	11,8	69	13,8
Orman Yangını	84	16,8	98	19,6
Teknoloji	7	1,4	18	3,6
Toplam	342	68,4	654	130,8
Haber Başına Sayısal Veri Kullanım Ortalaması	11,4		21,8	

Tablo 8'de yer alan verilere göre, algoritmaların hazırladığı haberlerde toplam 342 sayısal verinin kullanıldığı tespit edilmiştir. Gazeteciler tarafından yazılmış haberlerdeyse toplam 654 sayısal verinin yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Gazetecilerin haber başına sayısal veri kullanım ortalaması 21,8'iken, bu oran algoritmaların üretmiş olduğu haberlerde 11,4 olarak hesaplanmıştır. Araştırma kapsamında gazetecilerin yazmış olduğu haberlerde yer alan toplam sayısal veri miktarı (654), algoritmalar tarafından hazırlanmış haberlerin (342) 1,9 katı fazladır.

[1] Tabloda yer alan sayısal veriler her haber konusu için beş haber üzerinden hesaplanmıştır. Ortalama değerler ise haber başına düşen sayısal veri miktarını ifade etmektedir.

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Tablo 8'deki verilere göre H5 Hipotezi reddedilmiştir. Bu bağlamda gazeteciler, algoritmalara kıyasla daha fazla sayısal veriyi haber içeriklerine entegre ederek haber metinlerini yazdığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma kapsamında gazeteciler altı haber konusunda da algoritmalara kıyasla haber metinlerinde daha fazla sayısal veri kullanarak haber yazdığı tespit edilmiştir. Haber konuları özelinde yapılan karşılaştırmalarda gazeteciler özellikle hava durumu (42,2), spor (32,2) ve deprem (19,4) haberlerini yazarken, algoritmalara kıyasla hava durumu (14,2), spor (13,4) ve deprem (10,8) konulu haberlerde daha fazla sayısal veriyi haber içeriklerine entegre ederek haber metinlerini hazırladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 9: Haber Konularına Göre Algoritmalar ve Gazeteciler Tarafından Üretilen Haberlerde Yer Alan Haber Kaynaklarının Toplamı ve Ortalaması

Haber Konusu	Haber Kaynakların Toplamı (Algoritma)	Haber Kaynakların Ortalaması (Algoritma)	Haber Kaynakların Toplamı (Gazeteci)	Haber Kaynakların Ortalaması (Gazeteci)
Spor	36	7,2	7	1,4
Deprem	8	1,6	48	9,6
Hava Durumu	9	1,8	18	3,6
Ekonomi	18	3,6	12	2,4
Orman Yangını	61	12,2	60	12
Teknoloji	26	5,2	22	4,4
Toplam	158	31,6	167	33,4
Haber Başına Haber Kaynağı Kullanım Ortalaması	5,27		5,57	

Tablo 9'daki verilerde algoritmalar tarafından üretilen 30 haberde, toplamda 158 haber kaynağının kullanıldığı tespit edilmiştir. Haber başına, haber kaynağı kullanım ortalamasıysa 5,27'dir. Gazetecilerin yazdığı 30 haberdeyse toplam 167 haber kaynağı bulunmakta ve haber başına, haber kaynağı kullanım ortalamasıyla 5,57'dir. Sayısal verinin yoğun olduğu spor, ekonomi, orman yangını ve teknoloji konulu haberlerde algoritmaların, gazetecilere kıyasla daha fazla haber kaynağı kullanarak haberleri ürettiği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma kapsamında algoritmalar bir spor haberini üretirken ortalama 7,2 haber kaynağı kullanırken, gazeteciler ortalama 1,4 kaynak kullanarak bir haberi yazmaktadır. Ekonomi konulu haberleri üretilirken algoritmalar ortalama 3,6 kaynak kullanırken, gazetecilerse ekonomi haberlerini 2,4 kaynak kullanım ortalamasıyla yazmışlardır. Algoritmaların, gazetecilere kıyasla daha fazla haber kaynağı kullanarak teknoloji haberlerini üretmiştir. Algoritmalar ortalama 5,2 haber kaynağı kullanarak teknoloji haberlerini üretirken, gazetecilerin yazmış olduğu haberlerde bu oran 4,4 olmuştur.

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Orman yangını konulu haberlerdeyse algoritmaların üretmiş olduğu haberlerde ve gazetecilerin yazmış olduğu haberlerde diğer tüm haber konularına kıyasla en yüksek kaynak kullanım sayısına ulaşılmıştır. Algoritmalar araştırma kapsamında orman yangını konulu haberleri üretirken toplam 61 haber kaynağı kullanırken, bu sayı gazetecilerin yazmış olduğu orman yangını haberlerinde toplam 60 haber kaynağı olduğu tespit edilmiştir.

Deprem konulu haberlerde gazetecilerin, algoritmalara kıyasla daha fazla haber kaynağına başvurarak haberleri yazdığı tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında algoritmalar bir deprem haberini üretirken ortalama 1,6 kaynak kullanırken, gazeteciler ortalama 9,6 kaynak kullanarak bir haberi yazmaktadır. Araştırma kapsamında gazetecilerin bir haberi yazarken algoritmalara kıyasla daha fazla ortalama haber kaynağını hava durumu konulu haberleri yazarken kullandığı tespit edilmiştir. Gazetecilerin hava durumu haberlerini yazarken ortalama 3,6 haber kaynağına başvurduğu, algoritmalarınsa ortalama 1,8 haber kaynağına başvurarak haberi ürettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuç ve Değerlendirme

Haber üretim süreçlerinde algoritma kullanımı tartışmasız bir gerçeklik haline gelmiştir (Torrijos & Bran, 2019). Algoritmaların gelişmesi ve yaygınlaşmasıyla geleneksel haber yazım süreçleri köklü bir değişim içerisine girmiştir (Kim & Ryoo, 2026). Bu değişimin gözle görünür ilk etkileri gazetecilik pratikleri ve haber metinleri üzerindedir. Algoritmalar, gazetecilerin mesleki pratiklerini yeniden şekillendirmeye başlarken; aynı zamanda gazetecilik mesleğinin en somut ürünleri olan haberlerde birtakım yapısal değişimler meydana getirmektedir. Bu değişimlerin neler olduğunu keşfetmek amacıyla araştırma kapsamında algoritmalar tarafından hazırlanan haberlerle, gazeteciler tarafından yazılan aynı konuları ele alan haberler nicel içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Bu sayede aynı konuları algoritmalar ve gazeteciler haberleştirirken ne tür niceliksel farklılıkların ortaya çıktığı sayısal veriler bağlamında karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. Araştırmanın amacına ulaşmak için 5 hipotez oluşturulmuş ve toplanan nicel verilere göre araştırmanın hipotezleri test edilmiştir. Hipotez testleri neticesinde H1 ile H5 hipotezleri reddedilirken, geri kalan hipotezlerse (H2, H3 ve H4) kabul edilmiştir.

Araştırma bulgularından, gazetecilerin haber yazımında algoritmalara kıyasla daha fazla kelime kullandığı ve bu durumun bir sonucu olarak da daha uzun haber metinleri ürettiği sonucuna ulaşılmıştır. Tandoc ve arkadaşlarının (2022, s. 113) araştırma bulguları, bu sonucu destekler niteliktedir. 2022 yılında yayımlanmış bahse konu çalışmanın verilerine göre; insan eliyle yazılmış haberler, algoritmalara kıyasla önemli ölçüde daha uzundur. Marconi'ye (2020) göreyse, algoritmalar tekrar eden işlerde başarılı olmaktadır. Bu bağlamda kısa haber metinleri yazma konusunda algoritmalar, gazetecilere destek olmakta ve meteoroloji ve trafik konulu haberlerin üretimine destek olmaktadır. Algoritmalar, insan elinden daha hızlı bir şekilde haber metinlerini hazırlamalarına rağmen, haber üretiminde gazetecilere kıyasla daha az kelimeyle, daha kısa sentetik haberler üretmektedir. Farklı zaman dilimlerinde ve farklı örneklem gruplarıyla gerçekleştirilen bu iki çalışmanın sonuçları birbirini destekler nitelikte olup, gazetecilerin daha uzun haber metinleri yazdığını ortaya koymaktadır. Hız ve zaman baskısının her geçen gün daha derin hissedildiği gazetecilik sektöründe algoritmalar daha hızlı bir şekilde gazetecilere kıyasla daha kısa haberler üretmektedir. Algoritmaların haber üretim süreçlerinde kullandığı toplam kelime sayısının azalması sayesinde sentetik haberleri okuma süreleri de doğal olarak azalmaktadır. Bu durum haber tüketiminde özellikle kullanıcıların arzuladığı hız arayışına cevap verir niteliktedir.

Haber başlıkları, okuyucuyla haberin ilk temas kurduğu ve yaşananlarla ilgili ilk tanımlayıcı bilgilerin yer aldığı dikkat çekici metinlerdir (Gherheş, Fărcaşiu, Cernicova-Buca, & Coman, 2025). Schneider'in (2000) kapsamlı araştırmasına göre, 18. Yüzyılın henüz başından haber başlıklarının ortalama kelime sayısı üç kelimenin altındayken; 21. Yüzyıla geldiğimizde

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

yedi kelimenin üzerine çıkmıştır. Bu araştırmanın verilerine göreyse 2025 yılı itibariyle gazeteciler haber başlığını ortalama 11,3 kelime kullanarak yazmaktadır. İki araştırmanın bulguları göstermektedir ki, yüzyıllar içerisinde gazetecilerin haber başlıklarını yazarken kullandıkları ortalama kelime sayısı kademeli olarak artış göstermiştir. Bu araştırmanın bulgularını algoritmalar özelinde değerlendirdiğimizde 8,46 kelime ortalamasıyla haber başlıklarının yazıldığı ve bu oranın gazetecilerin ortalamasından az olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Algoritmalar daha az kelime kullanarak kısa haber başlıkları üreterek, dikkat süresi her geçen gün azalmakta olan kullanıcıların ihtiyaçlarına cevap vermektedir. Akışkan bir şekilde haberlerin hızlıca tüketilmeye çalışıldığı dijital iletişim çağında algoritmalar ürettiği kısa haber başlıkları sayesinde okurların birim zamanda daha hızlı bir şekilde haberleri taramasına imkân sağlamaktadır. Ayrıca kelime yoğunluğu yüksek uzun haber başlıkları okuyucunun haber tarama sürecinde zihinsel yorgunluğu arttırmaktadır.

Paivio (1986) haberin anlatım gücünü arttırmak için haber metinlerinin görsel unsurlarla desteklenmesinin önemini vurgulamıştır. Özellikle fotoğraf, grafik ve video gibi görsel unsurlar, gazetecilerin haber metinlerinde aktarmaya çalıştığı konuların netlik ve derinlik kazanmasına imkân sağlamaktadır (Rafeeq, 2025). Coleman ve Wasike (2004) ise haberlerdeki görsel unsurların okuyucuların haberleri hatırlamasında etkili olacağını ifade etmektedir. Bu araştırmanın bulguları gazetecilerin yazdığı haberlerdeki anlatımı desteklemek için algoritmalara kıyasla daha yoğun bir şekilde fotoğraf, video ve illüstrasyonlar kullandığını ortaya koymaktadır. Gazeteciler haberleri sadece bilgi aktaran düz metinler olmaktan çıkarmaktadır. Gazeteciler, haber metinlerini çoklu görsel unsurlarla zenginleştirmekte ve anlatımı güçlendirmektedir. Okur perspektifinden bakıldığındaysa görsel unsurlar haberin daha hızlı ve kolay anlaşılmasına ayrıca akılda kalıcının artmasına yardımcı olmaktadır.

Sayısal veriler gazeteciler için yaşanan gelişmeleri okurlara aktarma sürecinde sözcükler kadar önemlidir (Maier, 2002). Bu araştırmanın sayısal verileri, bu yaklaşımı desteklemektedir. Gazeteciler, haber yazarken algoritmalara kıyasla daha fazla kelime ve sayısal veri kullanmaktadır. Gazeteciler bir olayı haberleştirirken algoritmalara kıyasla sayısal verilere daha sık başvurmakta ve sayısal verileri daha fazla kullanarak olayları aktarmaktadır. Bir diğer ifadeyle bu araştırma kapsamında algoritmalar üretmiş olduğu sentetik haberlerde asgari düzeyde sayısal veri kullanmaktadır. Bu araştırmadaki nicel verilere göre; algoritmalar sayısal verileri, haberleri derinleştiren bir unsur olarak gazeteciler kadar sık kullanmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Bu araştırmanın bulgularından algoritmaların ekonomi haberlerini üretirken daha fazla kelime kullandığı sonucuna varılmıştır. Bu sonuç, sentetik haber üretiminde algoritmaların sadece sayısal verileri aktaran haber özetleri oluşturmadığını ortaya koymaktadır. Algoritmaların, gazetecilere kıyasla ekonomi haberlerini üretirken ortaya çıkardığı haber metinlerini detaylandırarak genişletme eğiliminde olduğunu ve standartlaşmış bir haber üretim tarzından ayrıştığını göstermektedir. Araştırma bulgularına göre algoritmaların, haber başına ortalama sayısal veri kullanımı (11,8) gazetecilere (13,8) kıyasla düşük olmasına rağmen daha fazla kelime kullanarak haberleri ürettiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçta algoritmaların ekonomi haberlerinde daha yoğun metin üretme eğiliminde olduğunu ve biçimsel olarak daha uzun haber metinleri ürettiğini ortaya koymaktadır.

Bu araştırma nicel içerik analiziyle gerçekleştirilmiş olup, araştırmanın hiçbir evresinde haber içeriklerine yönelik söylem analizi yapılmamıştır. Bu bağlamda bundan sonraki çalışmalarda araştırmacıların haber içeriklerine yönelik söylem analizi gerçekleştirerek gazeteciler ile algoritmalar tarafından üretilen haberlerdeki farklılıkların söylem düzeyinde neler olduğunun analiz edilmesi önerilmektedir. Ayrıca algoritmalar tarafından üretilen haberler ile gazeteciler tarafından aynı konuda yazılmış haberlere yönelik okur deneyimlerinin ve algılarının derinlemesine görüşmeler yoluyla incelenmesi araştırmacılara önerilmektedir.

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Etik Beyan/ Ethics Statement

" *Yapay Zekâ ve Gazeteciler Tarafından Yazılan Haberlerin Karşılaştırmalı Analizi*" başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel kurallara, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinden herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir. Bu araştırma etik kurul kararı zorunluluğu taşımamaktadır. Makale, Etik Kurulları Yayın Etiği Komitesinin (Committe on Publication Ethics-COPE) yazar, hakem ve editörler için belirtilen kurallardan yararlanılarak oluşturulmuş olan Anasay dergisi etik kuralları çerçevesinde yazılmıştır.

Hakem Değerlendirmesi: Bağımsız, çift-kör hakemlik.
Çıkar Çatışması: Yazar, çıkar çatışması olmadığını beyan etmiştir.
Finansal Destek: Yazar, bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.
Etik Komite Onayı: Etik kurul onay belgesi gerektirmemektedir.
Teşekkürler: Bu çalışma için teşekkür beyanı bulunmamaktadır.
Yapay Zekâ Beyanı: Herhangi bir yapay zekâ aracı kullanılmamıştır.

Peer-review: Externally peer-reviewed. Double-blind
Conflict of Interest: The author declares that they have no competing interest
Financial Support: The author declared that this study has received no financial support
Ethics Committee Approval: Ethics committee approval is not required.
Acknowledgments: The authors have no acknowledgments to declare.
AI Declaration: The author declares that any of AI tools has not been used for this study

KAYNAKLAR/REFERENCES

Amponsah, P. N., & Atianashie, A. M. (2024). Navigating the New Frontier: A Comprehensive Review of AI in Journalism. *Advances in Journalism and Communication,12*, 1-17.

Banafi, W. (2024). A review of the role of artificial intelligence in Journalism. *Edelweiss Applied Science and Technology, 8(6),* 3951–3961.

Baptista, J. P., Rivas-de-Roca, R., Gradim, A., & Pérez-Curiel, C. (2025). Human-made news vs AI-generated news: a comparison of Portuguese and Spanish journalism students' evaluations. *Humanities and Social Sciences Communications*, 1-9.

Beckett, C., & Yaseen, M. (2023). *Generating Change A global survey of what news organisations are doing with AI.* https://www.aiunplugged.io/wp-content/uploads/2023/10/Generating-Change-A-global-survey-of-what-news-organisations-are-doing-with-AI-By-Cyber-Gear.pdf adresinden alındı

Boyles, J. L., & Meisinger, J. (2018). Automation and Adaptation: Reshaping journalistic labor in the newsroom library. *Convergence: The International Journal of Research into New MediaTechnologies 26 (1)*, 78–192.

Coe, K., & Scacco, J. M. (2017). Content Analysis, Quantitative. J. Matthes içinde, *The International Encyclopedia of Communication Research Methods* (s. 346–356). Hoboken, New Jersey: Wiley-Blackwell.

Coleman, R., & Wasike, B. (2004). Visual Elements in Public Journalism Newspapers in an Election: A Content Analysis of the Photographs and Graphics in Campaign 2000. *Journal of Communication, 54(3),* 456-473.

Diakopoulos, N., & Johnson, D. (2020). Anticipating and addressing the ethical implications of deepfakes in the context of elections. *New Media & Society, 23(7),* 2072-2098.

Fang, X., Che2, S., Mao, M., Zhang, H., Zhao, M., & Zhao, X. (2023). Bias of AI-Generated Content: An Examination of News Produced by Large Language Models. *Fang, X., Che, S., Mao, M., Zhang, H., Zhao, M., & Zhao, X. (2023). Bias of AI-generated content: an examination of news produced by large language models. Scientific Reports, 14.*

García-Faroldi, L., Teruel, L., & Blanco, S. (2025). Unmasking AI's Role in the Age of Disinformation: Friend or Foe? *Journalism and Media, 6(1), 19,* 1-16.

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Garibashvili, M., & Lazviashvili, S. (2025). AI vs Human News Headlines: A Comparative Study of Syntax and Emotional Language. *Intercultural Dialogues Transactions, 8,* , 282-288.

Gherheş, V., Fărcaşiu, M. A., Cernicova-Buca, M., & Coman, C. (2025). AI vs. Human-Authored Headlines: Evaluating the Effectiveness, Trust, and Linguistic Features of ChatGPT-Generated Clickbait and Informative Headlines in Digital News. *Information,16, 150*.

Graefe, A. (2016). *Guide to Automated Journalism.* Tow Center for Digital Journalism, Columbia University.

Humlum, A., & Vestergaard, E. (2024). *The Adoption of ChatGPT*. University Of Chicago.: https://bfi.uchicago.edu/insights/the-adoption-of-chatgpt/ adresinden alındı

Kieslich, K., Diakopoulos, N., & Helberger, N. (2025). Anticipating impacts: using large-scale scenario-writing to explore diverse implications of generative AI in the news environment. *AI and Ethics*, 4555–4577.

Kim, W., & Ryoo, Y. (2026). The literacy paradox: How AI literacy amplifies biases in evaluating AI-generated news articles. *International Journal of Information Management (86).*

Kotenidis, E., & Veglis, A. (2021). Algorithmic journalism—Current applications and future perspectives. *Journalism and Media 2*, 244-257.

Maier, S. R. (2002). Numbers in the News: a mathematics audit of a daily newspaper. *Journalism Studies, Volume 3, Number 4*, 507–519.

Marconi, F. (2020). *Artificial Intelligence and the Future of Journalism.* Columbia University Press.

Matich, P., Thomson, T. J., & Thomas, R. J. (2025). Old Threats, New Name? Generative AI and Visual Journalism. *Journalism Practice, Vol. 19, No.10*, 2402-2421.

Molla, M. A., & Ahsan, M. M. (2025). Artificial intelligence and journalism: A systematic bibliometric and thematic analysis of global research. *Computers in Human Behavior Reports, 20*.

Nj Advance Media. (2025). *N.J. weather: Thunderstorms, 60 mph winds possible tonight. Flood watch expands to 16 counties.* Nj.com: https://www.nj.com/weather/2025/05/nj-weather-thunderstorms-60-mph-winds-possible-tonight-flood-watch-expands-to-16-counties.html adresinden alındı

Paivio, A. (1986). *ental representations: A dual-coding approach.* New York: Oxford University Press.

Pavlik, J. (1999). New Media and News: Implications for the Future of Journalism. *New Media & Society 1(1),* 54-59.

Peña-Alonso, U., Peña-Fernández, S., & Meso-Ayerdi, K. (2025). Journalists' Perceptions of Artificial Intelligence and Disinformation Risks. *Journalism and Media, 6(3), 133.*, 1-15.

Peña-Fernández, S., Meso-Ayerdi, K., Larrondo-Ureta, A., & Díaz-Noci, J. (2023). Without journalists, there is no journalism: the social dimension of generative artificial intelligence in the media. *Profesional de la información, v. 32, n. 2*.

Rafeeq, A. (2025). Multimedia Storytelling in Online Journalism: Analysing Multimedia Use on the Websites TheGuardian.com, TheNationalnews.com, USAToday.com, and Stuff.co.nz. *Journalism and Media, 6(3), 157.*

Rahman, A. (2024). Artificial Intelligence in Journalism: A Comprehensive Review. *Journal of Scientific Reports, Volume: 6, Issue: 1*, 56-65.

Riffe, D., Lacy, S., & G.Fico, F. (2005). *ANALYZING MEDIA MESSAGES Using Quantitative Content Analysis in Research 3rd edn.* . London:: Lawrence Erlbaum.

Salaverría, R., & de-Lima-Santos, M.-F. (2020). Towards Ubiquitous Journalism: Impacts of IoT on News. J. Vázquez-Herrero, S. Direito-Rebollal, A. Silva-Rodríguez, & X. López-García içinde, *Journalistic Metamorphosis Studies in Big Data, vol 70* (s. 1-15). Cham: Springer.

Schneider, K. (2000). The Emergence and Development of Headlines in British Newspapers. F. Ungerer içinde, *English Media Texts Past and Present* (s. 45-65). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins .

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Sonni, A. F., Hafied, H., Irwanto, I., & Latuheru, R. (2024). Digital Newsroom Transformation: A Systematic Review of the Impact of Artificial Intelligence on Journalistic Practices, News Narratives, and Ethical Challenges. *Journalism and Media 5*, 1554-1570.

Tandoc, E. C., Wu, S., Tan, J., & Contreras-Yap, S. (2022). What is (automated) news? A content analysis of algorithm-written news articles. *Revista Media & Jornalismo, 22(41)*, 103-120.

Thomson, T. J., Thomas, R. J., & Matich, P. (2024). Generative Visual AI in News Organizations: Challenges, Opportunities, Perceptions, and Policies. *Digital Journalism*, 1-22.

Torrijos, J. L., & Bran, C. T. (2019). Automated sports journalism. The AnaFut case study, the bot developed by El Confidencial for writing football match reports . *Doxa Comunicación, 29*, 235-254.

Vaccari, C., & Chadwick, A. (2020). Deepfakes and Disinformation: Exploring the Impact of Synthetic Political Video on Deception, Uncertainty, and Trust in News. *Social Media + Society, 6(1).*

Yuan, F., Shi, R., & Li, Z. (2024). AI-Assisted News Content Creation: Enhancing Journalistic Efficiency and Content Quality Through Automated Summarization and Headline Generation. *Applied and Computational Engineering,94*, 112-117.

Zhang, X. (2025). AI Embedded in News: Innovation of Smart Production on News Ecosystem. *Journal of Artificial Intelligence Practice, Vol. 8 Num. 3*.

Zhaxylykbayeva, R., Burkitbayeva, A., Zhakhyp, B., Kabylgazina, K., & Ashirbekova, G. (2025). Artificial Intelligence and Journalistic Ethics: A Comparative Analysis of AI-Generated Content and Traditional Journalism. *Journalism and Media, 6(3), 105.*, 1-22.

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.